

Av. ERGİN AKÇAY

TÜRK BORÇLAR KANUNU'NA GÖRE
ZAMANAŞIMI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm **ZAMANIN GEÇMESİNİN HAKLARA ETKİSİ** **VE ZAMANAŞIMI KAVRAMI**

I. ZAMANIN GEÇMESİNİN HAKLARA ETKİSİ	5
II. ZAMANAŞIMI KAVRAMI	7
III. ZAMANAŞIMININ KABUL EDİLİŞ NEDENLERİ.....	11
IV. SÜRENİN NİTELİĞİNİN BELİRLENMESİNİN ÖNEMİ.....	12

İkinci Bölüm **HAKKIN ZAMANAŞIMINA UĞRAMASININ** **ŞARTLARI**

I. HAKKIN ZAMANAŞIMINA TABİ OLMASI.....	15
---	----

II. ZAMANAŞIMI SÜRESİ İÇERİSİNDE HAK SAHİBİNİN HAREKETSİZ KALMASI.....	19
A. Zamanaşımı Süreleri	20
B. Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı.....	21
1. Genel Olarak.....	21
2. Kural Olarak Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı.....	22
a. Sözleşmeden Doğan Tazminat Taleplerinde Sürenin Başlangıcı.....	24
b. İşçi Alacaklarında Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı.....	25
c. Rücu Alacaklarında Sürenin Başlangıcı.....	26
d. Munzam Zarar Taleplerinde Sürenin Başlangıcı.....	27
3. İstisnai Olarak Zamanaşımı Süresinin Başlangıcı.....	29
C. Zamanaşımı Süresinin Hesabı	31
D. Zamanaşımı Süresinin Sözleşmeyle Değiştirilmesi	32

Üçüncü Bölüm

BORÇLAR KANUNU'NDA DÜZENLENEN ZAMANAŞIMI SÜRELERİ

I. GENEL OLARAK	39
II. GENEL ZAMANAŞIMI SÜRESİ	39
III. BEŞ YILLIK ZAMANAŞIMI SÜRELERİ.....	42
A. BK.m.126/b.1'de Düzenlenen Alacak Hakları	43
B. BK.m.126/b.2'de Düzenlenen Alacak Hakları	45
C. BK.m.126/b.3'te Düzenlenen Alacak Hakları.....	46
D. BK.m.126/b.4'de Düzenlenen Alacak Hakları	48
1. Ortaklık İlişkisinden Doğan Alacaklar.....	49
2. Vekalet, Komisyon, Acentelik ve Tellallık Sözleşmesinden Doğan Alacak Hakları.....	50
3. İstisna Sözleşmesinden Doğan Alacaklar	51

IV. HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN TAZMİNAT ALACAKLARI	58
A. Genel Olarak.....	58
B. Bir Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	61
1. Genel Olarak.....	61
2. Zamanaşımı Süresinin İşlemeye Başlamasının Şartları.....	61
a. Zarar Gören Taraf Tazminat Sorumlusunu Öğrenmelidir.....	61
b. Zarar Gören Taraf Zararı Öğrenmelidir	64
C. On Yıllık Zamanaşımı Süresi.....	66
1. Genel Olarak.....	66
2. Sürenin Başlangıç Anı.....	66
3. Zararın Gerçekleşmesi Meselesi	68
4. On Yıllık Sürenin Kesilmesi	71
D. Ceza Zamanaşımı Süresi	72
1. Genel Olarak.....	72
2. Ceza Zamanaşımı Süresinin Uygulanması Koşulları	73
a. Haksız Fiilin Aynı Zamanda Suç Teşkil Etmesi.....	73
b. Fiil İçin Ceza Kanunlarının Öngördüğü Zamanaşımı Süresi BK.m.60'da Düzenlenen Sürelerden Daha Uzun Olmalıdır.....	76
3. Ceza Zamanaşımının Uygulanacağı Kişiler.....	77
E. Daimi Def'i Hakkı	81
V. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN ALACAKLAR.....	83
A. Genel Olarak.....	83
B. Bir Yıllık Süre	85
C. On Yıllık Süre	86
D. Sebepsiz Zenginleşme Def'i.....	88
E. Ceza Zamanaşımı Süresi	89
F. Zamanaşımı Sürelerinin Yarışması Sorunu	90
VI. AYIBA KARŞI TEKEFFÜLDEN DOĞAN ALACAKLAR.....	92

Dördüncü Bölüm

ZAMANAŞIMININ DURMASI

I. DURMA KAVRAMI ve DÜZENLENME AMACI.....	95
A. Durma Kavramı.....	95
B. Düzenlenme Amacı	96
II. DURMA NEDENLERİ.....	97
A. Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Durma Nedenleri.....	98
1. Velayet Devam Ettiği Sürece Çocukların Velilerindeki Alacakları	98
2. Vesayet Devam Ettiği Sürece Vesayet Altında Bulunanların Vasilerinde veya Vesayet Mahkemesi Hakimlerinde Bulunan Alacakları.....	99
3. Evlilik Devam Ettiği Sürece Eşlerin Birbirlerinden Olan Alacakları	100
4. Hizmet Sözleşmesi Devam Ettiği Sürece Hizmetçilerin İşverende Bulunan Alacakları	102
5. Borçlunun Alacak Üzerinde İntifa Hakkına Sahip Olması.....	103
6. Alacağın Türk Mahkemesinde Dava Edilememesi	103
B. Diğer Kanunlarda Düzenlenen Durma Nedenleri	104
1. Terekenin Resmi Defterinin Tutulması.....	104
2. Alacak Hakkının Taşınmaz Rehniyle Güvence Altına Alınması.....	105
3. İflasın Açılması, Ertelenmesi ve Konkordato Talebinin Kabul Edilmesi.....	106
4. Banka Borçlarının Yüklenilmesi veya Alacaklarının Devralınması	107
III. DURMANIN HÜKÜM VE SONUÇLARI	108

Beşinci Bölüm
ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ

I. KESİLME KAVRAMI ve DÜZENLENME AMACI	109
A. Kesilme Kavramı.....	109
B. Düzenlenme Amacı	110
II. KESİLME NEDENLERİ	111
1. Borçlunun Fiillerinden Kaynaklanan Kesilme Nedenleri.....	111
2. Alacaklının Fiillerinden Kaynaklanan Kesilme Nedenleri.....	115
a. Alacaklının Mahkemede Dava Açması veya Def'i Yoluyla Alacağını İleri Sürmesi	115
b. Alacaklının Hakem Huzurunda Dava Açması veya Def'i Yoluyla Alacağını İleri Sürmesi.....	123
c. Alacaklının İcra Takibinde Bulunması	124
d. Alacaklının İflas Masasına Başvurması.....	126
3. Adli Makamlarda Gerçekleştirilen Fiillerinden Kaynaklanan Kesilme Nedenleri.....	128
III. KESİLMENİN SONUÇLARI	130
A. Zamanaşımı Kesildikten Sonra İşlemeye Başlayacak Yeni Süre	130
B. Zamanaşımı Kesilmesinin Borçludan Başka Şahıslara Etkisi.....	135
1. Müteselsil Borçlulukta Zamanaşımının Kesilmesi	135
2. Müşterek Borçlulukta Zamanaşımının Kesilmesi.....	137
3. Kefalet İlişkisinde Zamanaşımının Kesilmesi	138
IV. DAVANIN USUL YÖNÜNDEN REDDEDİLMESİ HALİNDE EK SÜRE	139
A. Genel Olarak.....	139
B. Ek Sürenin Uygulanma Şartları	140

Altıncı Bölüm
ZAMANAŞIMININ SONUÇLARI

I. GENEL OLARAK	143
II. ASIL ALACAK BAKIMINDAN ZAMANAŞIMININ SONUÇLARI	144
III. FER'İ ALACAKLAR BAKIMINDAN ZAMANAŞIMININ SONUÇLARI	147
IV. ZAMANAŞIMI DEF'İNİN İLERİ SÜRÜLMESİ	150
A. Genel Olarak Zamanaşımı Def'inin İleri Sürülmesi	150
B. Zamanaşımı Def'inin Mahkemede İleri Sürülebileceği An	153
C. Zamanaşımı Def'inin İcra Takibinde İleri Sürülebileceği An	157
D. Zamanaşımı Def'inin İflas Yolu İle Takipte İleri Sürülebileceği An	158
V. ZAMANAŞIMINDAN FERAGAT	158
VI. ZAMANAŞIMI DEF'İNİ İLERİ SÜRME HAKKININ KÖTÜYE KULLANILMASI	161
SONUÇ	163
KAYNAKÇA	167